Dawniej po miastach, a nawet znaczniejszych wsiach popołudniu zaczynały się procesje pasyjne, mające na celu uzmysłowić, przypomnieć bolesny kalwowód na górę Kalwarję. Wybrany po temu obywatel ubierał się w czerwoną szatę, wkładał na głowę cierniową koronę i wziąwszy wielki dębowy krzyż, niósł go na wyznaczone miejsce. Upadającego pod ciężarem krzyża bito z okrzyklem: „Postępuj Jezu". Gdy orszak zjawił się na umówionem miejscu „kapłany" w kolorowych szatach biczowali się nawzajem.

Rozpamiętywując bolesne sceny z męki Chrystusowej i boleści Jego Najśw. Matki, lud wyraził swe religijne uczucia, spotęgowane smętnym nastrojem Kościoła katolickiego w pieśniach postnych, samorzutnie tworzonych, które dzisiaj powszechnie śpiewamy, dzięki zebraniu ich przez ks. Młoduszewskiego. Przy sposobności podaję jedną z przepięknych strof wiersza z r. 1470, przez Andrzeja ze Słupia skomponowanego, a opisującego boleść Matki Boskiej, stojącej u stóp krzyża:

Synu miły i wybrany,
Podziel z Matką Twoje rany,
Przemów Ty do Matki, by się nacieszyła,
Bo już odchodzisz odemnie, moja nadziejo miła.

O Aniele Gabryelu, gdzie owe wesele,
Któregoś mi obiecywał tak wiele,
Mówiąc do mnie: „Panno pełnaś miłości?"
A ja tu pełna smutku, pełna żałości,
Zdrętwiało we mnie ciało, ból przejął me kości.

Do Wielkiego Piątku odnoszą się także następujące przysłowia:

W Wielki Piątek, dobry siewu początek.
Jeżeli w Wielki Piątek deszcz kropi,
Będzie urodzaj, radujcie się chłopi.
Kiedy w Wielki Piątek rosa,
Nasiej gospodarzu dużo prosa.

Złote myśli.

Bóg nam dał rozum na to, byśmy Go poznali,
A serce, abyśmy Go poznawszy kochali.

Potrzeba nam pracować, ażeby po zgonie,
Spocząć w niebie u Boga na Ojcowskim łonie

Niewinność to najdroższa dusz czystych ozdoba,
Niewinność się i Bogu i ludziom podoba.

Jak się w ogniu oddziela brzydka śnieć od złota,
Tak w nieszczęściu od przywar uwalnia się cnota.

Prawdziwa doskonałość na tem się zasadza,
Aby wszystko porzucić, co cnocie zawadza.

Kto pragnie piękną pamięć po sobie zostawić,
Musi wiele pracować, a mało się bawić.

Jeżeli kochasz Boga szczerze i prawdziwie,
Unikaj pilnie grzechu, żyj zawsze cnotliwie.

Na wiosnę rosną kwiaty, gdy przeminie zima
Gdy grzech w sercu panuje to w nim cnoty niema.

DLA ROZRYWKI

Nr. 155. Skok konika.

				co	się				
			dwie	gro	m en	du			
lot	błys	się	ne	ga	le	za	lak	cha	to
zo	L.	u	rych	są	o	pro	ci	O.	ty
ną	nią	czu		łzy	kló		ty	sła	treś
				grom	ni				
			by	i	by	nej			
			ni	gi	chną	i			
		per	ną	wnet	gdy	ni	bo		
		i	nie	w po	ną	us	drgną		
	ły	ply	z hisz	są	czył	tu	dy	leś	
	ją	łzy	ma	P.	P.	a	a	czu	
	i	co	sen	pań	dnie	go	ci	wo	
		trwa	ta	tłu	ne	lan	to		
		ną	w mor	wio	skie	co	le		
			nie	kie	ge	roz			
			ply	skiem	wiecz	krop			
				są	co				

Nr. 156 a. Zagadka.

Z „e" w środku nie ginie, ją żywia potomni;
Z „o" nie jest całością, lecz całość przytomni.

Nr. 156 b. Zagadka.

Rozum jej ojcem, a matka potrzeba,
Bez niej na ziemi ni szczęścia ni chleba.

Rozwiązanie z nr. 13.

Nr. 151. Krzyżówka.

Pionowo: 1. Kobalt. 2. Opoka. 3. Most. 4. Ela. 5. Re. 7. Ro. 8. Apo. 9. Kapa. 10. Uwaga. 11. Salami. 13. Me. 14. Oo. 17. Car. 19. Bat. 22. Baca. 24. Rydz. 27. To. 28. Glińska. 29. Skutari. 30 Ry. 32. No. 34. Em. 36. Li. 37. Pud. 39. Ner. 40 Sad. 42 Łoś. 46. Er. 47. Opat. 48. Za. 49. Arad. 50. On. 51. Górnik. 53. Ul. 56, Eu, 57. Grodno. 59. Wiara. 61. Mer. 63. Rom. 64. Urban. 66. Owen. 69. Perz. 71. Ana. 73. A. 74. Iż. 75. Hel. 77. Al. 79. Mi.

Poziomo: 1. Komers. 6. Krakus. 12. Opole. 13. Mag. 15. Opawa. 16. Bosa. 17. Ce. 18. Ob. 20. Opal. 21, Akt. 22. Ba. 23. Ar. 25, Aga. 26. La. 27. Targ. 29. Styr. 31. Am. 32. Noc. 33. Lek. 35. Dyl. 37. Po. 38. Animusz. 41. Il. 43. En. 44. Ta. 45, De. 47. Orszada. 50. Oś. 52. Rup. 54. Kar. 55. Ren. 58. Ów. 60. Lama. 62. Iran. 64. Ur. 65. Rio. 67. Te. 68. Od. 69. Pro. 70. Nawa. 72. Ra. 74. Im, 75, Hebd. 76. Irena. 78. Jeż 79. Meran. 80. Kanały. 81. Pilzno.

Nr. 152. Krzyżówka.

Poziomo: 1. Monogamja. 6. Mowa. 7. Post. 9. Ora. 10. Gad. 12. Gea. 13. Litwa. 15. Kil. 16. Awc. 18. Tort. 19. Idea. 20. Sem. 22. Oza. 23. IK. 25. Rondo. 27. Fu. 28. Zło. 30. Boa. 31. Sir. 32, Mars, 33. Toga. 34. Kawalkada.

Pionowo: 1. Mora. 2. Owa. 3. Gnat. 4. Jog. 5. Aser. 6. Monoteizm. 8. Tablatura. 10. Gil. 11. Dwa. 13. Liter. 14. Awizo. 15. Kos. 17. Eda. 21. Mob. 22. Oda. 24. Kłak. 26. Leon Noel. 27. Figa. 29. Ora, 31. Sod. 33. Ta.

Dobre rozwiązanie zagadek nr. 151 i 152 nadesłali: Józef Wędzik, Zygfryd Wołek.

GOŚĆ ŚWIĄTECZNY

TYGODNIOWY DODATEK BEZPŁATNY.

W imię † Ojca i † Syna i † Ducha Świętego Amen.

Na większą cześć i chwałę Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy świętej jedynemu, a nam na zbawienny dusz naszych pożytek, czyta Kościół Boży na

Niedzielę Palmową

LEKCJĘ

z listu błogosławionego Pawła apostoła do Filipensów, rozdział II. w. 5—11.

Bracia! to w sobie czujcie, co i w Chrystusie Jezusie: który będąc w postaci Bożej, nie poczytał za drapieżstwo, że był równym Bogu: ale wyniszczył samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się na podobieństwo ludzi, i postawą naleziony jako człowiek. Sam się poniżył, stawszy się posłusznym, aż do śmierci, a śmierci krzyżowej. Dla tego i Bóg wywyższył go i darował mu imię, które jest nad wszelkie imię: aby na Imię Jezusowe wszelkie kolano klękało, niebieskie, ziemskie i piekielne: i żeby wszelki język wyznawał, iż Pan Jezus Chrystus jest w chwale Boga Ojca.

EWANGELJA

u św. Mateusza, rozdział XXI., wiersz 1—9.

W on czas: Gdy Jezus, zbliżając się do Jerozolimy, przychodzili do Betfage, na górze Oliwnej, wtedy wysłał dwóch uczniów, mówiąc im: Idźcie do sioła, które leży przed wami, a zaraz znajdziecie oślicę uwiązaną, a z nią oślę; odwiążcie i przywiedźcie do Mnie. A gdyby wam kto co mówił, powiedzcie: „Pan ich potrzebuje", — a natychmiast je puści. To wszystko zaś stało się, aby się spełniła zapowiedź proroka, który rzekł:

„Powiedzcie córze Syjonu:
„Oto król twój idzie do ciebie,
On cichy — i dosiadł oślęcia,
młodego źrebięcia oślicy".

Uczniowie przeto poszli i uczynili, jak im Jezus przykazał. I przywiedli oślicę i źrebię, i zarzucili na nie swe płaszcze, a Jego na wierzch posadzili. A mnoga rzesza rozścielała płaszcze swe na drodze; inni zaś obcinali gałązki z drzew, i ślali je na drodze. Tłumy zaś, które poprzedzały, i które szły za Nim, wołały mówiąc:

Hosanna Synowi Dawida!
Błogosławiony, co idzie w Imię Pana!
Hosanna na niebiosach!

NAUKA.

„Hosanna" śpiewa rzesza Jezusowi, wjeżdżającemu do Jerozolimy, i ściele mu płaszcze swe i rzuca gałązki pod nogi, Ta sama rzesza, która w następny piątek wołać będzie wściekle: „Na krzyż z Nim".

Tak bezmyślny, tak zmienny w uczuciach swych jest tłum ludzki.

A ty, bracie, czy nie jesteś cząstką tego tłumu zmiennego, bezmyślnego?

W chwili Komunji św. wielkanocnej serce twe bije miłośnie ku Zbawicielowi, ściele mu się pod stopy jak kwiat korny pełen oddania się; — najlepsze wtedy czynisz postanowienia. A kilka już może dni później, gdy stanie przed tobą pytanie: „którego z dwóch chcesz", ty jak żydzi wybierasz Barabasza, a krzyżujesz Chrystusa.

Milszy ci Barabasz, milsza namiętność cielesna, milsza żądza zdobycia mienia, milsze folgowanie mściwości i nienawiści względem bliźniego, niż Jezus i prawo Jego. Wolisz grzech popełnić śmiertelny, niż trwać przy Zbawicielu. Tak i w tobie niema wytrwałości.

A przecież nie ten, który dobrze zaczyna, lecz ten, co dobrze kończy, odnosi zwycięstwo.

Jak pięknie zaczął Judasz: wybrańcem był, Apostołem! A skończył jako zdrajca, samobójca i potępieniec.

Wąska, stroma i ciernista jest droga żywota. Prowadzi do niej ciasna brama, która zdobi napis: Wytrwałość. Nie wolno ci okrążać tej bramy. Musisz się przez nią przecisnąć, wśród trudu i znoju, by wspinać się po drodze żywota na szczyt.

Pamiętaj o słowach Jezusowych: „Żaden, który rękę swą przyłożył do pługa, a ogląda się nazad, nie jest sposobny do królestwa Bożego".

Zapisz sobie te słowa głęboko w sercu i jeszcze inne podane nam w Objawieniu: „Nic się nie bój tego, co masz cierpieć. *Bądź wierny aż do śmierci:* a dam ci wieniec żywota. Amen.

Chrystus Pan bierze kochane dzieci w obronę i odpowiada, jak zawsze łagodnie, słowami króla Dawida: „Nie czytaliście nigdy, iż z ust niemowlątek i ssących doskonałą uczyniłeś chwałę?" (Mat. 21, 16).

Odpowiedź Zbawiciela tak trafnie uderzyła w kamienne serca, iż żadnej odpowiedzi dać nie mogli.

Milcząc i dysząc zemstą, odeszli od Niego.

Tylko dzieci przy Nim zostały, apostołowie i wyznawcy.

Palmowa niedziela.

Palmowa niedziela, niedziela przed Wielkanocą, tak nazwana od słania drogi palmami przy wjeździe Chrystusa do Jerozolimy.

W Kościele rzymsko-katolickim w dniu tym odbywa się bardzo uroczyście święcenie palm, święcenie gałęzi przy wielkim ołtarzu, które następnie rozdzielane bywają pomiędzy obecnych.

Najwcześniejszą zapowiedzią radosnego święta Zmartwychwstania jest obyczaj tłuczenia garnków glinianych w niedzielę środopustną; dawniej wróżyło to smutny los postnemu żurowi, który od Środy popielcowej do Wielkiej Soboty królował w kuchni i na stole polskich domów. W środopoście chodzi też w niektórych okolicach dziatwa wiejska po chatach z wystruganym z drzewa bocianem — którego powrót wiosnę zapowiada.

Właściwe obrzędy wielkanocne rozpoczynały i rozpoczynają się jednak dopiero na tydzień przed świętami.